

ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
POZIOM ROZSZERZONY
Zadania 1–29 (60 pkt)

Zadanie		Model odpowiedzi	Schemat punktowania	
			Zasady przyznawania punktów	Punkty
1.		B.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
2.	1.	A. (normy) obyczajowe / zwyczajowe B. (normy) prawne	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–2
	2.	Dwa spośród: – rysunek A dotyczy norm postępowania wynikających z tradycji, a rysunek B – norm zachowań wynikających z regulacji prawnych [geneza], – rodzaj norm, których dotyczy rysunek A ma charakter trwały, a normy należące do rodzaju zilustrowanego na rysunku B – podlegają częstszym modyfikacjom[trwałość], – negatywne reakcja otoczenia w przypadku norm obyczajowych, a sankcje karne w przypadku norm prawnych [konsekwencje za naruszenie]. <i>* Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne logicznie i merytorycznie.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	
3.		Sąsiedzi ośrodka, chociaż nie znają i nie chcą poznać faktycznych problemów ludzi z ośrodka, etykietują ich, piętnują ich jako ludzi z marginesu, których trzeba utrzymywać. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
4.		Dwa spośród: – zwrócenie uwagi na istnienie mniejszości, które zamieszkują Polskę, i akceptacja dla tych osób; – uświadomienie, że tożsamość może być podwójna, że przedstawiciele mniejszości mogą także czuć się Polakami; – ukazanie przedstawicieli mniejszości jako pełnoprawnych obywateli <i>* Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne logicznie i merytorycznie.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–1
5.		1. F 2. P 3. F	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–1
6.	1.	Rozstrzygnięcie: nie Według rozumowania prof. Szackiego sukcesy Polaków są ich sukcesami, nie należą do wielkiej historii politycznej, a zatem władza nie może ich sobie przypisywać. Nie stanowią więc powodu dla pozytywnej oceny władz komunistycznych. <i>* Uznaje się i inne uzasadnienia oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–2

	2.	Rozstrzygnięcie: tak Uzasadnienie: – Dzięki lustracji, zdaniem Gaucka, może nastąpić samooczyszczenie społeczne, odbudowa zaufania społecznego. – Nieujawnione materiały z archiwów Stasi mogłyby – gdyby nie lustracja – posłużyć do szantażu wobec tajnych współpracowników, stać się życiowym zabezpieczeniem dla funkcjonariuszy dawnej policji politycznej. <i>* Uznaje się i inne uzasadnienia oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	
7.	1.	D.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–3
	2.	W każdych z zamieszczonych wyników wyborów największe partie otrzymały większy odsetek miejsc w Sejmie, niż wynikałoby to z procentu oddanych na nie głosów, np.: <u>każdy przykład liczb</u> odnoszący się do PiS i PO, a także w 2005 r. dla Samoobrony i SLD oraz w 2015 r. dla Kukiz'15. <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	
	3.	W wyborach w 2015 r. komitet Zjednoczona Lewica startował jako komitet koalicyjny i obowiązywał go wyższy (8%) próg wyborczy (podczas gdy komitety niekoalicyjne obowiązuje niższa klauzula zaporowa – 5%). <i>* Uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	
8.		A. teistyczna B. podboju (i przemocy) C. umowy [ugody] społecznej	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
9.		A. Kaddafi (al-Kaddafi) B. Libia; C. 3	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
10.		A. Niemcy / RFN/ Republika Federalna Niemiec B. solidarna odpowiedzialność parlamentarna rządu wyłącznie poprzez konstruktywne wotum nieufności C. W Polsce nie tylko szef rządu, lecz także ministrowie są odpowiedzialni politycznie przed parlamentem – Sejm RP może uchwalić wobec każdego z nich wotum nieufności. <i>* W B. i C. uznaje się i inne odpowiedzi oddające powyższy sens.</i>	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
11.		A. prerogatyw B. kontrasygnata C. Trybunałem Stanu	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
12.	1.	C.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–4

	2.	Cztery spośród: – Obecnie wybory do Senatu nie są równe (w aspekcie materialnym). – Obecnie wybory do Senatu nie są proporcjonalne, ale większościowe. – Obecnie okręgami wyborczymi w wyborach do Senatu nie są województwa. – Obecnie czynne prawo wyborcze jest ograniczone cenzusem wieku w postaci lat 18, a nie 30. – Obecnie nie mamy do czynienia z cenzusem domicylu – Czynne prawo wyborcze ma się niezależnie od tego, czy mieszkało się minimum rok w danym okręgu, czy nie.	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za cztery poprawne elementy odpowiedzi	
	3.	kwalifikowana	1 pkt za poprawną odpowiedź	
13.		Konwent Seniorów (Sejmu RP)	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
14.	1.	B.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–2
	2.	Francja [Republika Francuska]	1 pkt za poprawną odpowiedź	
15.		A. 1. rada powiatu, 2. rada miasta (miejska) B. 1. zarząd powiatu, 2. prezydent miasta	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za cztery poprawne elementy odpowiedzi	0–2
16.		A. Wojewódzki Sąd Administracyjny B. Prezydent Miasta Łomża C. skarga	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
17.		A. Sąd Najwyższy B. Trybunał Konstytucyjny	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–1
18.		A. umowa majątkowa małżeńska [intercyza] B. separacja C. obowiązek alimentacyjny [alimenty]	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
19.		Podatek dochodowy od osób prawnych [CIT]	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
20.		Problem to zatrudnianie na podstawie umów śmieciowych. Umowy cywilnoprawne oraz umowy o pracę zawierane na czas określony nazywane są umowami śmieciowymi – stąd koszt na śmiecie na plakacie. Te pierwsze nie dają uprawnień związanych z umową o pracę, natomiast drugie – nie dają tak dużej pewności pracy jak umowy na czas nieokreślony czy utrudniają np. wzięcie kredytu. Często pracodawcy w celu obniżenia kosztów pracy warunkują faktyczne zatrudnienia koniecznością założenia działalności gospodarczej. <i>* Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens i inne poprawne logicznie i merytorycznie.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
21.	1.	Art. 5. Kodeks karny wykonawczy Art. 33. Kodeks karny Art. 78. Kodeks postępowania karnego	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2

	2.	Minimalna kwota: 100 złotych Maksymalna kwota: 1 080 000 złotych	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	
22.	1.	A.	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–2
	2.	(europejska) Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności	1 pkt za poprawną odpowiedź	
23.	1.	uchodźców	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–2
	2.	B.	1 pkt za poprawną odpowiedź	
24.		A. Organizacja Narodów Zjednoczonych B. Lekarze bez granic C. Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi 2 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–2
25.		1. P 2. F 3. P	1 pkt za trzy poprawne elementy odpowiedzi	0–1
26.		A. Trybunał Sprawiedliwości B. Rada	1 pkt za dwa poprawne elementy odpowiedzi	0–1
27.		Ten problem – prześmiewczo nazwany przez Janką Kożę „Polska na styku kultur” to kwestia konieczności migracji zarobkowej mimo istnienia miejsc pracy w danej dziedzinie, ale niewystarczających zarobków w kraju pochodzenia. Obywatelka Polski p. Joanna sprząta dzięki Schengen w Niemczech, natomiast najprawdopodobniej obywatelka Ukrainy, p. Gala – w Polsce. W Polsce zatem miejsca pracy w tej dziedzinie są, tyle że stawka jest satysfakcjonująca dla obywateli kraju (tu: Ukrainy), w których stawki są jeszcze mniejsze, a nie dla przedstawicieli społeczeństwa polskiego. <u>Lub wy tłumaczenie jednego z recenzentów:</u> Polaków uczono właściwego, starannego wykonywania pracy w krajach niemieckojęzycznych, zaś współcześnie to samo doświadczenie dotyka obywateli krajów WNP (najprawdopodobniej Ukrainy), którzy uczą się starannego wykonywania pracy w Polsce. <i>* Uznaje się odpowiedzi oddające powyższy sens oraz inne poprawne logicznie i merytorycznie.</i>	1 pkt za poprawną odpowiedź	0–1
28.		A. Kuwejt, 5 B. Liban, 1	1 pkt za poprawnie wypełniony wiersz albo za poprawne dwie nazwy państw 2 pkt za dwa poprawnie wypełnione wiersze	0–2

Zad. 29.

Temat 1. Od hegemonii do pluralizmu – scharakteryzuj system partyjny w państwie niedemokratycznym oraz typy systemu partyjnego w państwie demokratycznym na przykładzie Polski w ostatnim trzyletniu.

Schemat punktowania:

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA 12 P. Zdający w pełni: 1) scharakteryzował system partii hegemonicznej w okresie schyłkowego PRL-u: – szczególna rola PZPR w systemie władzy, konstytucyjne unormowanie kierowniczej roli PZPR, – gremia kierownicze PZPR – I sekretarz KC, BP i Sekretariat KC – ponad organami państwa, – podporządkowanie PZPR innych „sojuszniczych” ugrupowań politycznych – ZSL i SD (oraz PZKS, UChS, PAX), – wybory niedemokratyczne z określonymi przed nimi wynikami liczbowymi mandatów dla danej partii, – monizm polityczny; 2) scharakteryzował system rozbicia wielopartyjnego: – petryfikacja zasady pluralizmu politycznego, – demokratyczna ustawa o partiach politycznych z 1990 r. pozwalająca na rejestrację partii przy 15 członkach, – podział obozu solidarnościowego, funkcjonowanie wielu ugrupowań z innych odłamów dawnej opozycji, – brak instytucji klauzuli zaporowej w wyborach do Sejmu I kadencji i rozdrobnienie parlamentu; 3) scharakteryzował dwublokowy system partyjny: – wprowadzenie klauzuli zaporowej w wyborach od Sejmu II kadencji, nowa ustawa o partiach politycznych z 1997 r. (min. 1000 członków), – dwukrotne rządy koalicji SLD – PSL, co można traktować jako jeden blok partyjny ugrupowań postkomunistycznych, – zjednoczenie centroprawicy (AWS); wspólne rządu AWS i UW, co można traktować jako blok partyjny obozu postsolidarnościowego, – marginalizacja dotychczasowych formacji postsolidarnościowych, powstanie PO i PiS; 4) scharakteryzował system partyjny od 2005 roku: – stopniowa marginalizacja SLD, – tworzenie się systemu partyjnego dwóch partii dominujących – konkurencja między PO i PiS, rządy każdej z formacji z innymi partiami (PiS – Samoobrona – LPR, PO – PSL, PiS – SP – PR), – przetasowania na scenie politycznej – tzw. nowe ugrupowania (Ruch Palikota, Kukiz’15, Nowoczesna). 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym oraz wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z ww. zagadnieniem. <i>Kursywą zaznaczono kwestie niekonieczne do uznania realizacji aspektu za pełny.</i>	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.
--	--

Temat 2. Przedstaw procedurę uchwalania budżetu i źródła dochodów budżetowych w Polsce (na poziomie centralnym) i w Unii Europejskiej.

Schemat punktowania:

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA 12 P. Zdający w pełni: 1) scharakteryzował tryb uchwalania ustawy budżetowej w Polsce: – podmioty biorące udział w jej uchwalaniu, – etapy ścieżki legislacyjnej i terminy obowiązujące w tej procedurze; 2) scharakteryzował tryb uchwalania budżetu w Unii Europejskiej: – podmioty biorące udział w jej uchwalaniu (Komisja, Rada, Parlament), – etapy ścieżki legislacyjnej; 3) scharakteryzował źródła dochodów budżetowych (budżet centralny) w Polsce: – podatki pośrednie (VAT – największe źródło, akcyza), – podatki dochodowe (PIT, CIT), – inne podatki pozalokalne (od gier, z tytułu wydobywania niektórych kopalin, od niektórych instytucji finansowych), – dywidendy i wypłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa; – wpłaty z zysku NBP, – część dochodów z ceł, – dochody państwowych jednostek budżetowych, – wpłaty jednostek samorządu terytorialnego, – dochody ze środków UE; 4) scharakteryzował źródła dochodów budżetowych Unii Europejskiej: – większość opłat celnych z importu z państw trzecich, – zasoby z tytułu VAT – ok. 0,3% dochodu państw członkowskich z tego tytułu, – składki członkowskie państw – ok. 0,7% ich PNB. 5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym oraz wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z ww. zagadnieniem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.
---	--

Temat 3. Scharakteryzuj konflikty na obszarze postjugosłowiańskim – przyczyny, przebieg oraz działania wspólnoty międzynarodowej na rzecz ich rozwiązania.

Schemat punktowania:

Poziom III – WARTOŚĆ MERYTORYCZNA 12 P. Zdający w pełni: 1) scharakteryzował przyczyny konfliktów: – <i>większy stopień samodzielności republik po śmierci J. Broz-Tito (np. nieobsadzenie instytucji prezydenta i kolegialna głowa państwa), rozpad SFRJ,</i> – <i>pobudzenie tożsamości etnicznej i religijnej, działalność sił nacjonalistycznych (np. enwerystów w Kosowie opowiadających się za wielką Albanią),</i> – <i>niechęć do centralnego ośrodka władzy w Belgradzie utożsamianego z serbskością,</i> – <i>rozpad ZSRR i reakcja wspólnoty międzynarodowej,</i> – <i>ogłoszenie niepodległości przez poszczególne republiki i odpowiedź mniejszości na etniczującą politykę narodu tytularnego,</i> – <i>dostęp do publicznych zasobów, możliwość większej bezkarności przy działaniach mafijnych (np. UCK);</i> 2) scharakteryzował przebieg konfliktu w Bośni: – <i>zajęcie chorwackiej części przez nacjonalistyczne siły chorwackie (VII 1991), oddzielny rząd chorwacki Herceg-Bośni (XI 1991), proklamacja Chorwackiej Republiki Herceg-Bośni – VI 1992 r. i deklaracja niepodległości – VIII 1993 r., po porozumieniach w Waszyngtonie między Chorwatami a Boszniakami federacja muzułmańsko-chorwacka (III 1994),</i> – <i>referendum z III 1992 r. w sprawie niepodległości, zbrojnotowane przez Serbów bośniackich, i jej ogłoszenie,</i> – <i>po uznaniu przez wspólnotę międzynarodową niepodległości rozpoczynają się walki z udziałem armii jugosłowiańskiej (m.in. oblężenie Sarajewa trwające przez 3,5 roku), proklamacja Republiki Serbskiej w Bośni (IV 1992), wycofanie w V 1992 r. wojsk jugosłowiańskich,</i> – <i>ogłoszenie przez muzułmańską większość w zachodniej Bośni autonomii (Republika Zachodniej Bośni – 1993) i współpraca z armią bośniackich Serbów przeciw władzom bośniackim w Sarajewie,</i> – <i>serbskie obozy dla internowanych, kontrola przez Serbów około 70% terytorium Bośni, wojna do X 1995, eksterminacja ludności cywilnej przez każdą ze stron konfliktu, wysiedlanie, w wyniku operacji NATO ułatwienie kontrofensywy boszniacko-chorwackiej;</i> 3) scharakteryzował przebieg konfliktu w Kosowie: – <i>ograniczenie autonomii Kosowa w ramach Serbii w latach 1989–1990, proklamacja niepodległości przez Kosowo w X 1991</i>	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający nie popełnił żadnego błędu merytorycznego. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził poprawną selekcję i hierarchizację informacji (nie zamieścił w pracy fragmentów niezwiązanych z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w pełni spójny, harmonijny i logiczny.
--	--

r. z programem zjednoczenia z Albanią,
– stworzenie przez Demokratyczną Ligę Kosowa I. Rugovy instytucji państwa paralelnego, kosowskie elity porzucają kwestię wielkiej Albanii – chcą albo niepodległości, albo kompromisowo znacznej autonomii,
– po Dayton zwycięstwo nurtu radykalnego i walk partyzanckich Wyzwoleńczej Armii Kosowa (UCK), powstanie od końca 1997 r. w Drenicy, serbska pacyfikacja powstania w 1998 r., umasowienie UCK, po konferencji w Rambouillet wycofanie armii FRJ,
– exodus tysięcy Serbów, eksterminacja Serbów przez UCK, zamieszki 2004 r. (ofiary wśród ludności serbskiej, zniszczenie cerkwi),
– proklamacja niepodległości przy zachowaniu faktycznego statusu międzynarodowego protektoratu (pozostanie UNMIK zgodnie z treścią rezolucji RB ONZ 1244 z 1999 r.), starcia po uznaniu niepodległości w gminach zamieszkałych przez Serbów, m.in. w Mitrovicy;

2a–3a) scharakteryzował przebieg innych konfliktów:
– serbsko-chorwackiego w Krajinie – *referendum w Krajinie za oderwaniem od Chorwacji (1990), ogłoszenie niepodległości przez Chorwację (VI 1991), proklamacja Republiki Serbskiej Krajiny (XII 1991), walki od 1991 r. – strona serbska wspierana przez armię jugosłowiańską, m.in. blokada i ostrzał Dubrownika, zdobycie Vukovaru, rozejm (1992) i ofensywa armii chorwackiej (1993), kontrofensywa chorwacka w okresie nalotów NATO na cele serbskie, opanowanie terytoriów, utworzenie autonomii serbskiej na ich części (1995), likwidacja tej autonomii (1998),*
– albańsko-macedońskiego: *odebranie Albańczykom przez władze macedońskie statusu suwerennej narodowości (1989), elity albańskie za zjednoczeniem z Albanią, zmiana stanowiska – wejście na scenę polityczną Macedonii przez albańską Partię na Rzecz Demokratycznego Dobrobytu – jako koalicjant rządowy, ustępstwa macedońskie, 1997–1998: zorganizowane przez Albańczyków ataki terrorystyczne, powstanie w 1999 r. Wyzwoleńczej Armii Narodowej (macedońska UCK), 2001: powstanie zbrojne w porozumienie partii albańskich i utworzenie politycznej nadbudowy nad macedońską UCK – Partii Narodowo-Demokratycznej, sukcesy militarne UCK w starciach z wojskiem macedońskim, brak zgody macedońskiej na projektowaną federalizację państwa, porozumienie ochrydzkie – decentralizacja państwa, jęz. albański językiem oficjalnym na obszarach, gdzie Albańczycy stanowią min 20%, samorozwiązanie UCK,*
– serbsko-albańskiego w południowej Serbii – *zmniejszenie autonomii kulturalnej w rejonie Preszeva w 1989–1990, udział pleszewskich Albańczyków w systemie politycznym Serbii, zmiana nastawienia i działań serbskich po bombardowaniach NATO (1999), exodus Albańczyków do Kosowa, powstanie UCPMB – Armii Wyzwolenia Preszeva, Medvedji i Bujanovaca,*

partyzantka UCPMB 1999–2000, deklaracja ze strony Belgradu – po wygranej Kosztunicy – współpracy z Zachodem w rozwiązywaniu tego konfliktu – plan wicepremiera Czovicia (2001) przyznania autonomii w trzech gminach, powrót armii jugosłowiańskiej do strefy przygranicznej, samorozwiązanie UCPMB (V 2001),
– wojna dziesięciodniowa w Słowenii (VI–VII 1991), w związku z ogłoszeniem niepodległości, rozejm i wstrzymanie obowiązywania deklaracji niepodległości oraz wycofanie armii jugosłowiańskiej;

4) scharakteryzował działania wspólnoty międzynarodowej
– przybycie wojsk ONZ w IV 1992 r., brak wystarczających pełnomocnictw, misja T. Mazowieckiego i jego rezygnacja, UNPROFOR,
– operacja NATO w ramach mandatu ONZ Deny Flight (od IV 1993), utworzenie „bezpiecznych” stref (V 1993 – rezolucja 819 RB) pod egidą ONZ, m.in. w Srebrenicy,
– plan Vanca i Owena, przewidujący federalizację Bośni, odrzucony w referendum przez bośniackich Serbów (V 1993),
– rozwiązanie konfliktu chorwacko-boszniackiego – porozumienia w Waszyngtonie i stworzenie federacji muzułmańsko-chorwackiej (III 1994),
– bombardowania NATO pod Goražde (IV 1994), projekt Grupy Kontaktowej także odrzucony w referendum przez bośniackich Serbów (VIII 1994),
– rozejm od I 1995 r. i mimo niego walki ze strony bośniackiej, a następnie serbskiej, czystki etniczne (m.in. zdobycie przez Serbów Srebrenicy i masakra ludności muzułmańskiej – VII 1995), operacja NATO w ramach mandatu ONZ Deliberate Force (od VIII 1995), wraz z nim kontrofensywa bośniacka (boszniacko-chorwacka) – m.in. dojście pod Banja Lukę, zawieszenie broni – X 1995,
– rozwiązanie konfliktu serbsko-bośniackiego – układ z Dayton i przyjęcie projektu Grupy Kontaktowej (układ podpisany przez prezydentów: BiH A. Izetbegovicia, Chorwacji – F. Tudjmana i FRJ – S. Miloševicia), tworzenie państwa pod kierunkiem i kontrolą wspólnoty międzynarodowej, w tym obecność sił IFOR, a następnie SFOR, wprowadzenie podziału administracyjnego opartego de facto na segregacji etnicznej, zastąpienie w XII 2004 r. wojsk NATO wojskami europejskimi EUFOR,
– rozwiązanie konfliktu kosowskiego – uznanie Kosowa w Dayton (1995) za wewnętrzną sprawę Serbii, zmiana zdania na konferencji w Rambouillet (1999), wkroczenie wojsk KFOR, rezolucja RB ONZ nr 1244 (1999) – *de facto* protektorat międzynarodowy, interwencja NATO – bombardowania Serbii (operacja Allied Force), tworzenie administracji cywilnej Tymczasowej Misji Administracyjnej Narodów Zjednoczonych w Kosowie (UNMIK), utworzenie Rady Przejściowej Kosowa i Tymczasowej Rady Administracyjnej, plan Ahtisaariego

kontrolowanej niepodległości i negocjacje na ten temat (2005–2008), doprowadzenie do proklamacji i uznania niepodległości (2008), ale pozostawienie faktycznego międzynarodowego protektoratu,
– *działania na rzecz rozwiązania konfliktu w Chorwacji – terytorialne status quo przy autonomii obszarów zamieszkałych przez większość serbską (1995), odrzucone,*
– *działania na rzecz zapobiegania konfliktom, np. porozumienie po mediacjach UE reprezentowanej przez J. Solanę w sprawie rozwiązania FRJ i powołania SiC z możliwością przeprowadzenia referendum niepodległościowego,*
– *działania na rzecz rozwiązania konfliktu albańsko-macedońskiego w 2001 r. – rozejm wynegocjowany przez wysłanników UE i USA, projekt reform ustrojowych Badentera, rozbrojenie UCK pod nadzorem NATO.*
– *działania na rzecz rozwiązania konfliktu albańsko-serbskiego w południowej Serbii w 2001 r. – rozejm wynegocjowany przez wysłanników UE i USA, projekt reform ustrojowych Badentera, rozbrojenie UCK pod nadzorem NATO,*
– *powołanie MTK dla byłej Jugosławii na mocy rezolucji 827 RB ONZ z V 1993 r., osądzanie głównie Serbów (R. Mladić, R. Karadžić, B. Plavsić, śmierć S. Miloševicia).*

5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie różnych aspektów danego problemu do jego opisu w szerszym kontekście interpretacyjnym oraz wykazał się znajomością licznych pojęć związanych z ww. zagadnieniem.

W punktach 1–4 kursywą zaznaczono kwestie niekonieczne do uznania realizacji aspektu za pełny.

Punkty 2a–3a niekonieczne do maksymalnej oceny pracy, ale ich wykonanie umożliwia egzaminatorowi podniesienie statusu realizacji przez zdającego aspektów 2–3.

Do uznania aspektu za pełny nie jest konieczne podawanie miesiąca danego roku, jednak jeśli został podany błędnie, należy uznać to za błąd.

Pozostałe poziomy do wypracowań

Poziom II

WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (8 PKT)

Zdający:

- scharakteryzował w pełni trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub
- scharakteryzował w pełni dwa istotne aspekty zagadnienia oraz częściowo scharakteryzował dwa kolejne istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III.

5) Zdający wykorzystał znajomość i rozumienie wybranych aspektów analizowanego tematu; wykazał

POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA
Zdający popełnił jeden lub dwa błędy merytoryczne.

SELEKCJA INFORMACJI
Zdający przeprowadził niekonsekwentną selekcję informacji i ich hierarchizację (umieścił w pracy nieliczne fragmenty niezwiązane z tematem).

JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA
Zdający zaprezentował wywód

się znajomością wybranych pojęć związanych z tematem.	nie w pełni uporządkowany.
Poziom I WARTOŚĆ MERYTORYCZNA (4 PKT) Zdający: – scharakteryzował w pełni jeden istotny aspekt zagadnienia oraz scharakteryzował częściowo jeden aspekt zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III lub – scharakteryzował częściowo trzy istotne aspekty zagadnienia spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III. 5) Zdający wykazał się znajomością jedynie nielicznych pojęć związanych z tematem.	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił trzy lub cztery błędy merytoryczne. SELEKCJA INFORMACJI Zdający przeprowadził w niewystarczającym stopniu selekcję informacji i ich hierarchizację (napisał pracę, której znaczną część stanowią fragmenty niezwiązane z tematem). JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Zdający zaprezentował wywód w sposób chaotyczny i nielogiczny.
	POPRAWNOŚĆ MERYTORYCZNA Zdający popełnił co najmniej pięć błędów merytorycznych. SELEKCJA INFORMACJI Ponad połowę pracy stanowią fragmenty niezwiązane z tematem. JĘZYK, STYL I KOMPOZYCJA Wywód jest niekomunikatywny.
(0 PKT) Zdający nie zrozumiał tematu – nie scharakteryzował częściowo ani w pełni żadnego z aspektów spośród 1–4 wskazanych dla poziomu III. 5) Zdający nie wykazał się znajomością pojęć związanych z tematem.	Przy pracy o wartości merytorycznej mniejszej niż właściwa dla I poziomu (0–2 pkt) nie przyznaje się punktów za pozostałe elementy.

Egzaminator, klasyfikując wartość merytoryczną pracy na jeden z trzech poziomów (I–III), może ocenić ją wyłącznie na 12, 8 lub 4 punkty. Ostateczna liczba punktów uzyskanych przez zdającego jest zależna także od poziomu realizacji trzech pozostałych kryteriów, tj. poprawności merytorycznej, selekcji informacji oraz języka, stylu i kompozycji pracy. Za zrealizowanie danego kryterium na poziomie wyższym / niższym od poziomu wartości merytorycznej pracy zdający uzyskuje jeden punkt więcej / mniej. Pracę niespełniającą wymogów poziomu I w kwestii wartości merytorycznej egzaminator ocenia na 0 punktów.